Lieta Nr.A420337213
SKA – 254/2014

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 31.janvārī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese I.Skultāne
tiesnese V.Krūmiņa
tiesnese R.Vīduša

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 24.oktobra spriedumu daļā, ar kuru nolemts izbeigt tiesvedību daļā par Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.1 protokola Nr.154 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā, Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.2 protokola Nr.153 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā un Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.2 protokola Nr.152 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ vērsās administratīvajā tiesā ar pieteikumu par Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.2 protokola Nr.152 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā ar individuālo komersantu, Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.2 protokola Nr.153 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā ar zemnieku saimniecību un Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.1 protokola Nr.154 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – protokoli) atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu.

[2] Administratīvā rajona tiesa, izskatot pieteikumu, ar 2013.gada 24.oktobra spriedumā ietverto lēmumu izbeidza tiesvedību lietā daļā par protokolu atzīšanu par prettiesiskiem un atcelšanu.

Rajona tiesas lēmums pamatots ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu un turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] 2009.gada 4.decembrī Ventspils novada Zlēku pagasta pārvalde noslēdza Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumus Nr.1 un Nr.2 attiecīgi ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību, zemnieku saimniecību un individuālo komersantu.

Ņemot vērā spriedumā konstatēto, ka pieteicējs neatbilst prasībām, lai pretendētu uz rūpnieciskās zvejas nomas tiesību līgumu noslēgšanu un rūpnieciskās zvejas rīku limitu piešķiršanu, jo pieteicējs nav reģistrēts komercreģistrā, pieteicējam nav arī tiesību prasīt atcelt protokolus, ar kuriem citām personām piešķirti zvejas limiti.

Līdz ar to secināms, ka pieteikumu daļā par protokolu atzīšanu par prettiesiskiem un atcelšanu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu, tādējādi tiesvedība šajā lietas daļā izbeidzama.

[2.2] Tiesas kompetencē šajā lietā neietilpst vērtēt jautājumu par līgumu, kas neattiecas uz pieteicēju, noslēgšanas apstākļiem.

Savukārt speciālās atļaujas (licences), kas dod tiesības nodarboties ar komercdarbību zvejniecībā Ventas upē, Zlēku pagastā, visiem minētajiem komersantiem ir izsniegusi Ventspils novada Zlēku pagasta pārvalde 2009.gada 4.decembrī un licenču derīguma termiņš ir 2013.gada 31.decembris.

[3] Pieteicējs par rajona tiesas lēmumu iesniedza blakus sūdzību, norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[3.1] Izbeidzot tiesvedību lietas daļā, ir pārkāpts Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92.pants, jo pieteicējam liegta piekļuve tiesai.

[3.2] Tiesa lēmumu par tiesvedības izbeigšanu pamato ar konkrētajā spriedumā ietvertajiem argumentiem par to, ka pieteicējs neatbilst prasībām, lai pretendētu uz rūpnieciskās zvejas nomas tiesību līgumu noslēgšanu un rūpnieciskās zvejas rīku limitu piešķiršanu, taču spriedums vēl nav stājies spēkā.

[3.3] Tiesa nepamatoti uzskata, ka uz pieteicēju nav attiecināma Komerclikuma 75.panta pirmā daļa, kā arī, tiesai uzstājot, ka pieteicējam ir pienākums reģistrēties komercreģistrā, tiek aizskartas Satversmes 106.pantā garantētās pieteicēja tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un tiek pārkāpts piespiedu darba aizliegums.

[3.4] Ventspils novada dome pati atzīst, ka nav noslēgti rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumi. Līdz ar to tiesa nepamatoti norāda, ka ar visiem trim minētajiem komersantiem šie nomas līgumi ir noslēgti. Pieteicēja ieskatā, līgumi ir viltoti – noslēgti ar atpakaļejošu datumu.

[4] Pieteicējs ir izmantojis savas tiesības pieteikt noraidījumu. Noraidījums pieteikts visam tiesas sastāvam, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 117.panta pirmās daļas 4.punktu un panta ceturto daļu, jo vairākās līdzīgās lietās, kurās dalībnieks bija gan pieteicējs, gan cita persona, tiesneši, pieteicēja ieskatā, nav ievērojuši tiesību normas, rupji pārkāpjot likumu, kā arī izrādījuši ieinteresētību lietas iznākumā.

Motīvu daļa

[5] Vispirms Augstākajai tiesai jāizlemj jautājums par pieteikto noraidījumu tiesas sastāvam.

Pieteicēja blakus sūdzības izskatīšanai noteikts šāds sastāvs: tiesnese I.Skultāne, tiesnese V.Krūmiņa un tiesnese R.Vīduša. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 119.panta ceturtās daļas 2.punktu, ja noraidījums pieteikts visam tiesas sastāvam, lēmumu pieņem tā pati tiesa pilnā sastāvā ar balsu vairākumu.

Par pieteikto noraidījumu Augstākā tiesa norāda turpmāk minēto.

Pieteicējs apšauba tiesas sastāvā ietilpstošo tiesnešu objektivitāti, pamatojoties uz apstākli, ka tiesneši piedalījušies nolēmumu pieņemšanā citās lietās. Attiecīgie nolēmumi, pieteicēja ieskatā, ir prettiesiski un tiesneši lietas iznākumā bijuši ieinteresēti.

Administratīvā procesa likuma 117.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka tiesnesis nav tiesīgs piedalīties lietas izskatīšanā, ja viņš personiski tieši vai netieši ir ieinteresēts lietas iznākumā vai ir apstākļi, kas rada pamatotas šaubas par viņa objektivitāti.

Kā to Augstākā tiesa norādījusi jau iepriekš, apstāklis, ka tiesnesis piedalījies procesa dalībniekam nelabvēlīga nolēmuma pieņemšanā citā lietā, pats par sevi neliecina par tiesneša neobjektivitāti (*sal. Augstākās tiesas 2006.gada 14.novembra sprieduma lietā Nr.SKA?442/2006 9.punkts, Augstākās tiesas 2011.gada 1.jūlija lēmuma lietā Nr.SKA?730/2011 4.punkts, Augstākās tiesas 2013.gada 8.augusta lēmuma lietā Nr.SKA? 681/2013 7.punkts*). Tāpat Augstākā tiesa jau iepriekš atzinusi, ka tiesas nolēmuma tiesiskuma kritērijs nav apstāklis, vai nolēmums atbilst procesa dalībnieka vēlmēm un izpratnei par tiesību normu pareizu interpretāciju un piemērošanu. Attiecīgi nolēmuma neatbilstība procesa dalībnieka vēlmēm un tiesību izpratnei nav apstāklis, kas liecinātu par tiesneša neobjektivitāti (*sal. Augstākās tiesas 2012.gada 14.septembra lēmuma par noraidījumu lietā Nr.SKA-895/2012 2.punkts, Augstākās tiesas 2013.gada 8.augusta lēmuma lietā Nr.SKA-681/2013 7.punkts*) vai viņa ieinteresētību lietas iznākumā.

Tādējādi tiesas sastāvam nav pamata pieņemt pieteicēja pieteikto noraidījumu.

[6] Augstākās tiesas praksē līdzīgā lietā ir nostiprināta atziņa, ka rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgums ir publisko tiesību līgums (*sal. Augstākās tiesas 2012.gada 26.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-148/2012 10. un 11.punkts*).

No lietas materiāliem redzams, ka 2009.gada 4.decembrī starp Ventspils novada Zlēku pagasta pārvaldi un trim komersantiem uz pieciem gadiem noslēgti rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumi (*sk. lietas 61.–72.lpp.*). Tādējādi konstatējams, ka šie līgumi ir publisko tiesību līgumi.

Saskaņā ar minēto līgumu 1.punktu iznomātājs nomniekam nodod rūpnieciskās zvejas tiesības Ventas upē Zlēku pagasta administratīvajā teritorijā, kuras dod iespēju izmantot zvejā *šim līgumam pievienotajā protokolā kārtējam nomas gadam noteikto nozvejas limitu un zvejas rīku skaita limitu*. *Protokols pievienojams šim līgumam un ir neatņemama tā sastāvdaļa*. Savukārt līgumu 2.1.apakšpunkts noteic, ka iznomātāja pienākums citstarp ir iedalīt zvejas tiesību nomniekam nozvejas limitu un zvejas rīku skaita limitu *katram nomas termiņa gadam*. Tādējādi, ievērojot minētos līguma nosacījumus, ik gadu katram līgumam pievienojams protokols par nozvejas limitu un zvejas rīku skaita limitu nomniekam.

No lietas materiāliem redzams, ka pieteicēja pārsūdzētie protokoli izsniegti, pamatojoties uz 2009.gada 4.decembra rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumu nosacījumiem (*sk. lietas 73.–75. lpp.*).

Tā kā protokoli ir izsniegti saistībā ar jau iepriekš, pamatojoties uz publisko tiesību līgumu, nodibinātām publiski tiesiskajām attiecībām starp pašvaldību un trim komersantiem, tie aplūkojami kā tādi, kas izdoti saistībā ar publisko tiesību līgumu izpildi, nevis kā patstāvīgi administratīvie akti (*sal. Augstākās tiesas 2012.gada 26.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-148/2012 14.punkts*).

Administratīvā procesa likuma 184.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka par publisko tiesību līguma izpildes pareizību var iesniegt pieteikumu.

Taču pieteicējam nav subjektīvo tiesību apstrīdēt minēto nomas līgumu izpildi. Pieteicējs nepiedalījās Ventspils novada Zlēku pagasta pārvaldes 2009.gada 27.novembra rīkotajā rūpnieciskās zvejas tiesību nomas nēģu zvejas rīku limitu izsolē (*sk. lietas 120. lpp.*). Kā redzams no Tiesu informatīvās sistēmas, jau 2010.gadā ir atteikts pieņemt pieteicēja pieteikumu par minētās izsoles rezultātu un noslēgto līgumu atcelšanu. Augstākā tiesa atzinusi, ka, tā kā no tiesību normām neizriet pieteicēja subjektīvās tiesības prasīt, lai pašvaldība 2009.gadā rīkotu atklāto izsoli vai noteiktu individuālā darba veicēju tiesības piedalīties slēgtā izsolē, tad pieteicējam nav subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu par izsoles rezultātiem (*sk. Augstākās tiesas 2010.gada 1.oktobra lēmuma lietā Nr.SKA-822/2010 11.–12.punktu)*.

Ievērojot minēto, rajona tiesa tiesvedību lietā šajā daļā pamatoti izbeigusi saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu, taču nepareizi bija rajona tiesas argumenti tiesvedības izbeigšanai. Taču, tā kā rajona tiesas lēmuma rezultāts pats par sevi ir pareizs, lēmums atstājams negrozīts.

[7] Pieteicējs nepamatoti uzskata, ka 2009.gada 4.decembra rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumi ir viltoti, proti, slēgti ar atpakaļejošu datumu.

No lietas Nr.A7009310 materiāliem redzams, ka jau 2010.gada 12.februārī pieteicējs vērsies ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt 2009.gada 27.novembrī Zlēku pagasta pārvaldē rīkotās Rūpnieciskās nēģu zvejas izsoles rezultātus un atcelt Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumus, kas noslēgti ar 2009.gada 27.novembra izsoles dalībniekiem, kuri ieguva nēģu zvejas licences. Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 24.februāra lēmumu pieteikumu atteikts pieņemt. Minētais lēmums atstāts negrozīts ar Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 28.jūnija lēmumu, kas savukārt atstāts negrozīts ar Augstākās tiesas 2010.gada 1.oktobra lēmumu lietā Nr.822/2010. Vienlaikus no minētajiem visu instanču administratīvo tiesu lēmumiem izriet, ka Zlēku pagasta pārvalde 2009.gada 27.novembrī rīkoja Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas nēģu zvejas rīku limitu izsoli un pēc tās ar izsoles uzvarētājiem tika noslēgti attiecīgi līgumi ar individuālo komersantu, zemnieku saimniecību un sabiedrību ar ierobežotu atbildību.

Tādējādi nav šaubu, ka šajā lietā apstrīdētie līgumi jau bija noslēgti 2009.gada nogalē un pieteicējs par to zināja, jo vērsās tiesā ar pieteikumu par to atcelšanu.

[8] Pieteicēja ieskatā, izbeidzot tiesvedību, tiesa ir liegusi pieteicējam piekļuvi tiesai, tādējādi pārkāpjot Satversmes 92.pantu. Šis pieteicēja arguments nav pamatots.

Administratīvā procesa likuma 282.pantā noteikti gadījumi, kad tiesai ir jāizbeidz tiesvedība. Minētā panta 2.punkts noteic, ka tiesvedība lietā izbeidzama, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu, proti, ja personai nav subjektīvās tiesības iesniegt pieteikumu.

Satversmes 92.pants noteic, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Tomēr minētās tiesības nav saprotamas kā tādas, kas ļauj personai vērsties jebkurā tiesā ar jebkādu prasījumu. Neviena tiesību norma neparedz tiesas pienākumu izskatīt personas prasījumu, ja šai personai saskaņā ar likumu par konkrēto jautājumu nav subjektīvās tiesības vērsties administratīvajā tiesā. Tiesai ir jārīkojas likumā piešķirtā pilnvarojuma ietvaros, nepārkāpjot tai noteikto kompetenci.

Administratīvā tiesa nevar vērtēt prasījumu, ja personai nav subjektīvo tiesību vērsties administratīvajā tiesā par konkrēto jautājumu. Līdz ar to tiesa, izbeidzot tiesvedību, nav pārkāpusi pieteicēja tiesības uz taisnīgu tiesu.

Personas tiesības uz taisnīgu tiesu iespējams pārkāpt tikai tad, ja tiesa izbeigtu tiesvedību lietā, neraugoties uz to, ka pieteicējam piemīt subjektīvās tiesības vērsties administratīvajā tiesā par konkrēto jautājumu un ir ievēroti citi likumā noteiktie nosacījumi, kas attiecas uz pieteikuma pieļaujamību (*sal.*

Augstākās tiesas 2010.gada 30.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-1088/2010 10.punkts).

[9] Pieteicēja apsvērumi par Komerclikuma 75.panta pirmās daļas attiecināmību uz viņu, kā arī par Satversmes 106.pantā garantēto pieteicēja cilvēktiesību aizskārumu, atstājami bez ievērības, ņemot vērā to, ka tie neskar jautājumu par pieteicēja subjektīvajām tiesībām vērsties administratīvajā tiesā par 2009.gada 4.decembra rūpnieciskās zvejas nomas tiesību līgumu izpildi.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 119.pantu, 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

nolēma

Nepieņemt /pers. A/ noraidījumu tiesas sastāvam.

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 24.oktobra spriedumu daļā, ar kuru nolemts izbeigt tiesvedība pieteikuma daļā par Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.1 protokola Nr.154 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā, Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.2 protokola Nr.153 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā un Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma Nr.2 protokola Nr.152 par zvejas limitu un nomas maksu 2013.gadā atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	I.Skultāne
Tiesnese	V.Krūmiņa
Tiesnese	R.Vīduša